

34104 Langdurige zorg

Nr. 415 Brief van de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 november 2024

Met deze brief bied ik u het toezichtsrapport van de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) aan over de uitvoering door het CAK van haar wettelijke taken in het jaar 2023. De NZa rapporteert jaarlijks, op basis van artikel 16 van de Wet marktordening gezondheidszorg, over de rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wettelijke regelingen door het CAK. Daarnaast ga ik in deze brief in op de status van de uitvoering van de ingediende motie van het Lid Dijk¹ over stapelfacturen.

1. Toezichtsrapport

Oordeel uitvoering

De NZa geeft in haar toezichtsrapport het volgende aan over de uitvoering door het CAK:

- De NZa ziet vooruitgang op verschillende terreinen, maar ook nog kwetsbare punten. De NZa ziet dat het CAK aanzienlijke stappen heeft gezet in 2023 en vertrouwt erop dat het CAK deze positieve trend in 2024 voortzet.
- De NZa geeft aan dat het CAK alle wettelijke taken, waarop de NZa toezicht houdt, rechtmatig heeft uitgevoerd. De NZa vindt dit een verbetering ten opzichte van voorgaande jaren en geeft aan geen aanvullende fouten of onzekerheden geconstateerd te hebben.
- Het CAK heeft volgens de NZa duidelijke vooruitgang geboekt met de opvolging van eerder gerapporteerde tekortkomingen en aanbevelingen vanuit de interne organisatie, accountants- en toezichtsonderzoeken.

Dienstverlening

¹ Tweede Kamer, 'Gewijzigde motie van het lid Dijk over mogelijke aanpakken in kaart brengen om het probleem van stapelfacturen voor eigen bijdragen zo snel mogelijk op te lossen (Kamerstuk 36 560, nr. 25)'.

Dienstverlening met het oog op de menselijke maat vindt de NZa belangrijk. De NZa houdt hier toezicht op, onder andere aan de hand van afgesproken indicatoren.² Uit deze indicatoren blijkt volgens de NZa dat het CAK duidelijke stappen heeft gezet in het verbeteren van de dienstverlening aan burgers. Een belangrijk aandachtspunt is het tijdig afwikkelen van bezwaarschriften. Het CAK constateert in haar verantwoordingen dat het aantal bezwaarschriften voor bepaalde regelingen toeneemt en daarnaast complexer wordt. De NZa verzoekt het CAK om zich hierop verder voor te bereiden.

Maatwerk

Het CAK heeft maatwerktafels ingericht voor de verschillende eigen bijdragenregelingen. Hier wordt casuïstiek behandeld en indien nodig wordt gezamenlijk met de burger gezocht naar een passende oplossing. De NZa raadt aan om een systematische registratie van alle maatwerkdossiers bij te houden zodat meer inzicht ontstaat in eventuele knelpunten.

Veranderingopgave

Het CAK werkt stap voor stap, via een meerjarige veranderingopgave en bijbehorende programmastructuur, toe naar het verbeteren van de eigen uitvoeringsorganisatie.³ De NZa monitort de voortgang van de (tussentijdse) resultaten vanuit haar toezichtsrol en gaat na in hoeverre het CAK 'in control'⁴ is. Volgens de NZa zijn er zichtbare stappen gezet in 2023 zoals de verdere implementatie van het 'three lines of defence'-model⁵ maar heeft het CAK de gewenste 'in control'-situatie nog niet volledig bereikt. De NZa geeft aan dat naast een rechtmatige uitvoering het van belang is dat de uitvoering doelmatig plaatsvindt. De NZa constateert dat er bij het CAK nog sprake is van arbeidsintensieve en ad hoc maatregelen en dat dit verbeterd moet worden.

De NZa geeft aan dat de samenloop met een mogelijke invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo 2015 vertraging kan veroorzaken in de veranderingopgave.

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0049096/2023-12-22>,
<https://wetten.overheid.nl/BWBR0049100/2023-12-22/0>.

³ <https://www.hetcak.nl/over/verantwoording> .

⁴ Hiermee bedoelt de NZa een situatie waarin de bedrijfsvoering op zo'n manier is ingericht dat risico's met het oog op een rechtmatige en doelmatige uitvoering van de wettelijke taken structureel, op een effectieve- en efficiënte wijze, tijdig worden geïdentificeerd, gemitigeerd en gecorrigeerd, in belangrijke mate gebruikmakend van het geautomatiseerde gegevensverwerkende systeem.

⁵ In een 'Three Lines of Defense'-model is volgens de NZa de eerste lijn verantwoordelijk voor haar eigen processen. De tweede lijn ondersteunt, adviseert, coördineert en bewaakt of het management van de eerste lijn deze verantwoordelijkheid uitvoert. De derde lijn betreft de internal audit afdeling, die volledig los van alle andere organisatieonderdelen opereert.

Ondanks dat de NZa begrijpt dat deze invoering een politieke prioriteit is, roept de NZa op om vertraging van de meerjarige veranderopgave zoveel mogelijk te voorkomen.

Appreciatie

Ik onderschrijf de bevindingen uit dit toezichtsrapport en vind het goed om te lezen dat het CAK aanzienlijke stappen heeft gezet, waarvan de NZa verwacht dat het CAK deze positieve trend in 2024 voortzet. Ik vraag aan het CAK om prioriteit te blijven geven aan de verbeterpunten die zijn opgenomen in het toezichtsrapport van de NZa.

Ook ik zal aandacht blijven geven aan de rode draden die naar voren komen bij de maatwerktafels en de stand van de uitvoering⁶ en zal nagaan of het op basis hiervan nodig is om aanpassingen door te voeren in het (uitvoerings)beleid of in wet- en regelgeving.

Zoals de NZa aangeeft is de ingezette verandering en het hierbij horende meerjarige programma belangrijk. Ik ben me bewust van de impact die de invoering van een inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage voor de Wmo 2015 heeft op het meerjarige programma en span me samen met het CAK in om vertraging van het meerjarige veranderprogramma zoveel mogelijk te voorkomen.

2. Motie

De Algemene Rekenkamer (AR) heeft op 15 mei 2024 een rapport⁷ uitgebracht over haar onderzoek naar het jaarverslag 2023 en de bedrijfsvoering van VWS. In dit rapport heeft de AR in paragraaf 4.5.7 aanbevelingen opgenomen om de (toezichts)informatie die ik ontvang, over facturen die burgers ontvangen waarop meerdere perioden gefactureerd worden (stapelfacturen), uit te breiden. Op 4 juni 2024 is er, mede naar aanleiding van dit rapport een motie aangenomen waarin verzocht wordt om mogelijke aanpakken voor stapelfacturen in kaart te brengen, te zorgen voor oplossingen en de Kamer hierover te informeren. Op dit moment ben ik samen met het CAK deze motie aan het uitwerken.

De aanbeveling uit het rapport van de AR om de (toezichts)informatie over stapelfacturen uit te breiden wordt opgevolgd. Daarnaast wordt door VWS en het CAK nagegaan welke

⁶ Stand van de uitvoering CAK 2024 – Concrete oplossingen voor knelpunten in wet- en regelgeving, 3 juni 2024, Kamerstuk 29 362, nr. 160.

⁷ <https://www.rekenkamer.nl/publicaties/rapporten/2024/05/15/resultaten-verantwoordingsonderzoek-2023-ministerie-van-volksgezondheid-welzijn-en-sport>

maatregelen, naast de ondertussen genomen maatregelen, nog doorgevoerd kunnen worden om stapelfacturen te voorkomen.

Eerder zijn aanpassingen in wet- en regelgeving doorgevoerd om de termijn waarover een burger een naheffing kan ontvangen te verkorten en heeft het CAK discretionaire bevoegdheden gekregen om maatwerk te kunnen toepassen. Om de kwaliteit van de gegevens die nodig zijn voor de factuur te verbeteren zijn bestandsvergelijkingen tussen ketenpartijen mogelijk gemaakt en zijn meerjarige veranderprogramma's gefinancierd om de uitvoering en informatievoorziening bij het CAK en in de keten te verbeteren.

De doelstelling is om op basis van de uit te breiden (toezichts)informatie te monitoren wat het effect is van maatregelen die doorgevoerd worden naar aanleiding van de uitvoering van de motie om stapelfacturen te voorkomen. Deze informatie wordt onderdeel van de jaarlijkse verantwoordingen van het CAK, waar ook de accountant en de NZa naar kijken. Op deze manier is er voor verschillende belanghebbenden en partijen inzicht in de effectiviteit van doorgevoerde wijzigingen om stapelfacturen te voorkomen. Ik verwacht u in 2025 verder te kunnen informeren over de uitwerking van deze motie.

3. Tot slot

Ik bedank de NZa, het CAK en overige partijen en belanghebbenden voor hun inzet om op een constructieve manier de uitvoering door het CAK voor de burger beter te maken. Ik zal, waar mogelijk en nodig, ontwikkelingen zoals beschreven in deze brief, die bijdragen aan het structureel verbeteren van de uitvoering voor de burger, ondersteunen.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. Agema